

CONSIDERAȚII PE MARGINEA RELATĂRILOR DIN ALEXIADA PRIVIND LOCALIZAREA VICINEI

Pr. Eugen Drăgoi

Plasarea Vicinei în spațiul geografic constituie una din problemele cele mai controversate din istoriografia românească.

De localizarea acestei cetăți bizantine s-a ocupat un număr apreciabil de istorici și arheologi români, precum și unii istorici străini, în special bizantinologi; concluziile fiind publicate în reviste și lucrări de specialitate.

Date fiind importanța deosebită și rolul activ pe care le-a avut Vicina în secolele XI-XV în thema Paristrion și pentru extremitatea nordică a Imperiului Bizantin, cunoașterea așezării sale geografice este, evident, foarte necesară.

Pentru istoria românească și, în special, pentru cea bisericească, Vicina are o importanță mult mai mare, întrucât de numele ei se leagă actul de întemeiere a primei Mitropolii românești în 1359, prin strămutarea mitropolitului Iachint de la Vicina la Curtea de Argeș. Totodată, cunoscând locul exact al ființării Vicinei, putem înțelege evoluția evenimentelor la Dunărea de Jos, importanța strategică a cetăților din această regiune și, în sfârșit, găsim explicația unor fenomene și transformări istorice ce n-a putut fi dată.

La baza încercărilor de localizarea Vicinei au stat unele izvoare scrise, hărțile, portulanele medievale descoperite și, într-o mai mică măsură, cercetările arheologice.

Cei mai mulți istorici care s-au ocupat de această problemă au convenit că Vicina se afla pe teritoriul unor localități nord-dobrogene, respectiv Măcin¹, Mahmudia², Niculițel³, Somova⁴, Isaccea⁵. Pentru localizarea Vicinei la Isaccea pledează majoritatea istoricilor.

---

1. Lăsăm la o parte studiile cercetătorilor străini și cităm numai lucrările autorilor români: N. Iorga, *Studii istorice asupra Chilie și Cetății Albe*, București, 1900, p. 48, nota; N. Dobrescu, *Întemeierea Mitropoliilor și a celor dintâi mănăstiri din țară*, București, 1906, p. 45; Diac.

Nu au lipsit nici ipotezele fanteziste despre plasarea Vicinei la Vidin⁶, în Albania⁷ sau în Guban⁸. Firește, acestea au fost combătute de istorici, cu precizarea că Vicina nu putea să se afle decât în thema Paristrion sau Paradunavon, conform informațiilor precise furnizate de Anna Comnena.

Un punct de vedere cu totul aparte și până mai ieri singular îl ocupă arheologul Petre Diaconu. Opinia sa începe să fie susținută însă în ultima vreme și de alți cercetători.

Domnia sa încă din 1957 a așezat ipotetic Vicina la Păcuiul lui Soare⁹ (insulă aflată pe Dunăre, la 18 km în aval de Silistra). Treptat¹⁰, prin dovezi și

---

Anghel Constantinescu, *Monografia Sfintei Episcopii a Dunării de Jos*, București, 1906, p. 22-27; E. Popovici, *Istoria bisericească universală*, ed. a II-a, București, 1927, vol. III, p. 68.

2. Gh. I. Brătianu, *Recherches sur Vicina et Cetatea Albă*, Bucarest, 1935, p. 69. Pentru completarea bibliografiei și istoricul ipotezei, vezi pr. prof. I. Rămureanu, *Mitropolia Vicinei și rolul ei în păstrarea Ortodoxiei în ținuturile românești*, în vol. „De la Dunăre la Mare, mărturii istorice și monumente de artă creștină“, Editura Arhiepiscopiei Tomisului și Dunării de Jos, Galați, ed. a II-a, 1979, p. 166, nota 27.

3. C. Brătescu, *Dobrogea la 1844*, în Arhiva Dobrogei, II, 1919, p. 111-112; Idem, *Dobrogea în secolul XII*, în *Analele Dobrogei*, I (1920), p. 30; Răzvan Theodorescu, *Un mileniu de artă la Dunărea de Jos*, București, 1976, p. 219-222, nota 20; vezi și pr. prof. I. Rămureanu, *op. cit.*, p. 166, nota 24.

4. Mircea Lerian, *În legătură cu ipoteza Vicina-Somova. Câteva observații pe marginea unor fotografe ale zonei Somova*, în B.O.R., an XCI (1973), nr. 3-5, p. 471-473; Idem, *Și dacă totuși e... Vicina?* în „România literară“, V, 1972, nr. 33, 10 august, p. 27.

5. Cităm aici două dintre cele mai recente lucrări, cu mențiunea că bibliografia aproape completă privind ipoteza Vicina-Isaccea, se găsește în acestea: C.C. Giurescu, *Probleme controversate în istoriografia română*, București, 1977, p. 148-152. (De remarcat că subtitlul „Vicina“ din *op. cit.* al lui C.C. Giurescu reproduce, cu mici modificări, prima parte a articolului „Întemeierea Mitropoliei Ungrovlahiei“, publicat în B.O.R., an LXXVII (1959), nr. 7-10, p. 680 sq.); Idem, *Căutând pe hartă Posada, Rovine, Vicina*, în revista „Magazin istoric“, an V, nr. 1 (46), 1971, p. 56; pr. prof. I. Rămureanu, *art. cit.* în *op. cit.*, p. 153 sq.

6. E. Hurmuzaki, *Fragmente zur Geschichte der Rumänen*, I. Bukarest, 1878, p. 206, citat apud pr. prof. I. Rămureanu, *op. cit.*, p. 152 (vezi și nota 15, p. 165); cf. C.C. Giurescu, *Probleme controversate...*, p. 146.

7. A.D. Xenopol, *Istoria românilor din Dacia Traiană*, ed. a III-a, vol. III, București f.a., p. 195.

8. Michael Le Quien, *Oriens Christianus in quator episcopatus digestus*, tom. I, Paris, 1740, p. 1349-1359, citat apud pr. prof. I. Rămureanu, *op. cit.*, p. 165, nota 10.

argumente, și-a susținut ipoteza formulată, mărturii de ultimă oră confirmându-i-o¹¹. Istoricii au avut însă rezerve față de această ipoteză, considerând că argumentele folosite nu sunt convingătoare.¹²

Vreau să fac aici o precizare pe care o consider necesară: articolul de față nu se ocupă cu trecerea în revistă și analiza detaliată a ipotezelor și scrierilor în legătură cu localizarea Vicinei. Acest aspect a fost tratat în câteva lucrări de dată recentă¹³.

Mi-am propus să aduc argumente interpretând pasajele Alexiadei, pentru localizarea Vicinei. De la bun început avizez pe cititor că articolul nu se pretinde a fi o încheiere definitivă a problemei, ci o contribuție la lămurirea ei. De asemenea, doresc să arăt că pledez pentru localizarea Vicinei în sudul Dobrogei, la Păcuiul lui Soare, raliindu-mă ipotezei arheologului Petre Diaconu și de aceea socotesc necesar mai întâi să prezint aici principalele argumente ale acestuia.

Petre Diaconu consideră că în chestiunea localizării Vicinei trebuie să se țină seama de următoarele¹⁴:

---

9. P. Diaconu, *Despre localizarea Vicinei*, în *Pontica*, III, 1970, p. 287, nota 52.

10. Vezi lucrările menționate în notele 11, 12, 15, 19 și 35 din prezentul studiu, la care adăugăm articolul *Însemnări noi despre Mitropolia Vicinei*, în „Almanah bisericesc“, Ed. de Episcopia Sloboziei și Călărașilor, Slobozia, 2000, p. 119-122.

11. Simion Săveanu, *Dezvăluirea unei enigme istorice*, în rev. Magazin, an XXIII (1979), nr. 1126, 5 mai, p. 8; P. Diaconu, *Unde s-a aflat Vicina?*, în rev. Tomis, an. XIV, nr. 4 (137), decembrie 1979, p. 13. Făcând o comunicare în legătură cu un volum de manuscrise slavone, documente și hărți nautice din secolele XIV-XVI, publicat în străinătate, Victor Eskensasy (*Izvoare cartografice medievale despre teritoriul românesc. Observații pe marginea unei lucrări recente*, în Rev. de istorie, tom. 33, nr. 4, 1980, p. 761) spune textual: „Harta nautică a lui Andrea Benincasa din Ancona, 1508 (nr. 29), localizează orașul (Vicina - n.ns.) pe Dunăre, în amonte de Deltă, delimitat spre vest de un râu numit Dringi, având în apropiere o localitate Drimago, iar în imediata vecinătate (sublinierea îmi aparține), figurată, insula de Sirmium (anticul Sirmium)“.

12. De pildă C.C. Giurescu, *Continuitatea populației romanice în Dobrogea*, în „De la Dunăre la Mare...“, p. 13; idem, *Probleme controversate...*, p. 147; Alexandr Kuzev, *Zur Lokalisierung der Stadt Vicina*, în „Études balkaniques“, 3, Sofia, 1977, p. 112-125 (citată după P. Diaconu, *Istoria Dobrogei în unele lucrări străine recente (III)*, în Rev. de istorie, nr. 2, 1980, p. 353.

13. C.C. Giurescu, *Probleme controversate...*; pr. prof. I. Rămureanu, *op. cit.*; Pr. Ioan-Vasile Leb, *Vicina în lumina cercetărilor istorice mai noi*, în „B.O.R.“, an CXIL (1994), nr. 7-12, p. 322-333, studiu reluat în vol. *Biserică și implicare. Studii privind Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2000, p. 15-30.

a) Vicina trebuie să fie pe o insulă, întrucât așa o plasează unele izvoare ale vremii.

b) Dacă este localizată pe o insulă, insula trebuie să cuprindă vestigii din secolele XI-XV, perioadă în care și-a început și încheiat existența Vicina.

Păcuiul lui Soare întrunește aceste condiții: este insulă în mijlocul Dunării, iar insula cuprinde ruinele unei cetăți bizantine databile între secolele XI-XV. Aici s-au efectuat îndelungi cercetări și s-a descoperit un bogat inventar arheologic.

Materialul numismatic (în special hiperperii) a permis datarea existenței cetății, iar mulțimea cruciulițelor descoperite¹⁵ a condus la concluzia că la Păcuiul lui Soare a ființat un centru religios, mănăstire sau episcopie¹⁶.

Descoperirea și descrierea unui zid medieval a permis cercetătorului să publice unele considerente privind rolul de cetate-oraș al așezării de la Păcuiul lui Soare și să-l pună în legătură cu Vicina.¹⁷

Un alt argument, recunoscut și de pr. prof. I. Rămureanu ca fiind „mai temeinic”¹⁸, este existența văii cu numele *Licina* sau *Valea Licinei*, la 2 km în aval de Păcuiul lui Soare. Cum asemănarea onomastică este evidentă, Petre Diaconu consideră numele *Licina* ca o deformare de la *Vicina*¹⁹.

*

O încercare de localizare a *Vicinei*, folosind numai informațiile Annei Comnena din *Alexiada*, mi se pare că nu s-a mai întreprins. După părerea lui Petre Diaconu, această intenție „este sortită eșecului”²⁰.

Nu suntem într-un tot de acord cu aserțiunea domniei sale, întrucât

---

14. P. Diaconu, *Despre localizarea Vicinei...*, p. 275.

15. P. Diaconu, Silvia Baraschi, *Păcuiul lui Soare. Așezarea medievală (secolele XIII-XV)*, București, 1977, vol. II, p. 125. „Nicăieri în regiunea Dunărea de Jos n-au mai apărut atât de multe cruciulițe, databile din secolele X, XI, XIII și XIV”.

16. *Idem*, p. 193.

17. „Revenind la datarea zidului în cauză, un fapt este sigur și anume că el a fost construit după o distrugere a cetății care a avut loc cândva spre sfârșitul secolului al XIII-lea. În ce ne privește, credem că această distrugere s-a produs în anul 1285, când orașul Vicina a căzut pradă unei incursiuni a tătarilor, așa cum reiese, de altfel, din interpretarea semnăturii Mitropolitului Theodor de Vicina”. P. Diaconu, Silvia Baraschi, *Păcuiul lui Soare...*, vol. II, p. 10.

18. Pr. prof. I. Rămureanu, *op. cit.*, p. 153.

19. P. Diaconu, *Păcuiul lui Soare - Vicina*, în *Byzantina, Thésalonique*, t. 806 (1976), p. 409-447, apud pr. prof. I. Rămureanu, *op. cit.*, p. 167, nota 37.

socotim că scriitoarea bizantină, în cărțile VI și VII, ne furnizează informații importante care, organizate, pot conduce la concluzii trainice pentru localizarea Vicinei.

Anna Comnena, în lucrarea sa *Alexiada*, descrie, după modelul operelor clasice de tipul Iliadei lui Homer, perioada domniei tatălui său, Alexios I Comnenul (1081-1118), cu toate frământările ce au loc în sânul Imperiului Bizantin și la confiniile lui.

Folosind materiale de arhivă la care a avut acces, informațiile unor conducători de oști, relatările propriului părinte ca și ale altor informatori, Anna Comnena reușește să creeze o frescă a evenimentelor deosebit de importantă pentru cercetarea istorică actuală. Informațiile de ordin geografic completează în chip strălucit acest tablou medieval, recunoscut ca o lucrare ce cântărește mult în balanța axiologică a izvoarelor scrise asupra unei perioade de acum aproape 1.000 de ani.

Urmărind campaniile tatălui său pentru menținerea granițelor imperiului și asigurarea securității lui, scriitoarea ajunge cu relatarea în thema Paris-trion, care includea și Dobrogea, în special pe cursul inferior al Dunării. Cu această ocazie amintește două cetăți aflate pe Dunăre și anume Dristra (Silistra) și Bitsina (Vicina).

„Un trib de sciți care erau zilnic atacați de sarmați și-au părăsit căminele și au coborât spre Dunăre”²¹. Sciții, după N.S. Tanașoca, sunt pecenegi²². Aceeași identificare o face și medievistul Eugen Stănescu²³.

Dovada cea mai sigură asupra identității etnice a sciților de care vorbește în acest pasaj Comnena cu pecenegii o găsim în cartea a VII-a, III, 4: „Paleologul și Grigore Maurokatakalon“, care erau de părere să amâne lupta cu *pecenegii* (sub. ns.), l-au sfătuit (pe împărat) să ocupe cu armata Marea Pristhlava. Dacă *sciții* (sub. ns.) ne văd mergând astfel... (cf. și VIII, IV, 2-3).

Se știe că începând de prin anul 890, pecenegii, presați de uzii aliați cu

---

20. P. Diaconu, *Despre localizarea Vicinei...*, p. 275; idem, *Vicina la Păcuiul lui Soare?*, în *Magazin istoric*, an VII, nr. 11 (92), 1974, p. 77, col. 1.

21. Pentru lucrarea de față am folosit: Ana Comnena, *Alexiada*, traducere de Marina Marinescu, cu o prefață, tabel cronologic și note de Nicolae Șerban Tanașoca, Editura „Minerva“, București, 1977, 2 vol. Textul citat este din vol. I, cartea VI, XIV, 1.

22. *Alexiada*, nota 2, p. 221; nota 3, p. 224; cf. cartea VI, IV, 4.

23. I. Barnea, Șt. Ștefănescu, *Din istoria Dobrogei*, vol. III, Buc., 1971, p. 139 passim; Eugen Stănescu, *Un al doilea Alexandru cel Mare*, în *rev. Magazin istoric*, an. V (1971), nr. 9, septembrie, p. 20.

chazarii, vin din stepele sudice ale Rusiei, pătrund pe teritoriul țării noastre cam pe la nord de Galați, migrează pe la poalele Carpaților Meridionali, apoi, prin defileul deschis de Olt, traversează Munții Făgărașului, îndreptându-se spre vest.²⁴ O altă ramură a acestora, trecând Carpații de curbură, taie Podișul Transilvaniei în diagonală spre nord-vest. De la anul 1028, pecenegii fac dese incursiuni în themele Paristrion și Bulgaria.

În ceea ce privește poporul care se ascunde sub numele generic de sarmați, părerile sunt împărțite. Ei au fost identificați cu uzii²⁵, ungurii²⁶ și cumanii²⁷.

Sarmații erau o populație de limbă indoeuropeană, care a fost împinsă din câmpiile Ucrainei actuale spre Dunăre de către alani.

Pentru a scăpa de atacurile sarmaților (adică ale cumanilor sau uzilor), sciții ajung la Dunăre și aici duc tratative cu conducătorii celor ce locuiau în acele ținuturi, anume „cu Tatos, cel numit Chalis, Sesthlay și Satzas“. Acestea erau căpeteniile celor mai mari cetăți. „Primul ocupa Dristra, ceilalți Bitsina (subl. ns.) și celelalte cetăți“. (VI, XIV, 1)

Pasajul de mai sus constituie prima mențiune cunoscută până în prezent despre existența Bitsinei (Vicinei).

Sciții duc tratative cu conducătorii Dristrei, Vicinei și altor cetăți. Potrivit acestei relatări, credem că Vicina nu putea fi departe de Dristra; iar dacă Dristra știm cu siguranță că este Silistra de astăzi, Vicina nu putea fi la câteva sute de kilometri depărtare, respectiv, în nordul Dobrogei. Sciții nu aveau nevoie de un spațiu atât de mare pentru a se stabili în Dobrogea, în urma refugiului forțat. Ni se pare illogic să se ceară aprobarea unei cetăți nord-dobrogeane pentru a se stabili în sudul Dobrogei, căci sciții, după cum vom vedea, s-au stabilit în sud. Conducătorii cetăților de la Dunăre nu stăpâneau tot ținutul dintre Dunăre și Mare. Ca dovadă, sciții, după ce trec liber Dunărea, „jefuiesc ținuturile mărginașe și cuceresc câteva locuri întărite“²⁸. Cu siguranță că nu au atacat teritoriile aflate sub stăpânirea că-

---

24. *Istoria lumii în date*, București, 1972, p. 75; *Atlas istoric*, București, 1971, harta nr. 32; Asupra proporției topografice a pecenegilor, în raport cu cumanii, vezi P. Diacon, *Les Petchénègues au Bas-Danube*, București, 1970.

25. Moravcsik Gyula, *Byzantinoturica*, Berlin, 1958, II, p. 270.

26. Eugen Stănescu, *op. cit.*, p. 20.

27. N.S. Tanașoca, nota 2, p. 256, la Alexiada; cf. Adrian Rădulescu, Ion Bitoleanu, *Istoria Românilor dintre Dunăre și Mare. Dobrogea*, București, 1979, p. 172, cf. și I. Barnea, St. Ștefănescu, *op. cit.*, p. 144-145.

peteniilor cu care au dus tratative.

Ulterior, cum vom vedea, tratativele converg spre o alianță a sciților cu autohtonii.

Celelalte cetăți amintite de Comnena pot fi Sucidava, Altinum (Oltina), Axiopolis (Cernavodă).

În continuare, Anna Comnena reamintește despre alianța lui Traulos Maniheanul cu sciții și incursiunile ce le fac aceștia împreună în dauna și pe teritoriul Imperiului Bizantin.

Traulos, manihean de religie, a fost slujitorul apropiat al lui Alexios I Comnenul²⁹. Fuge însă împreună cu toate rudele, mai puțin soția, pentru faptul că surorile sale sunt închise datorită credinței religioase, iar averile confiscate³⁰. Ocupă cetatea Beliatoba care, la acea dată (cca 1084), era pustie³¹ și „în zilele care au urmat (ocupării Beliatobei - n.ns.) ei făceau incursiuni, ajungând până în orașul Philippopolis (Plovdiv) și se întorceau cu pradă bogată“³².

Pentru întărirea alianței, Traulos se căsătorește cu fiica unei căpetenii scitice³³. Beliatoba, punctul strategic al răzvrățiților maniheeni, se afla la nord-est de Philippopolis.

Astfel a putut intra Traulos în alianță cu sciții care însă credem că nu se aflau departe de Beliatoba, în nici un caz în nordul Dobrogei.

Alianța s-a încheiat cu căpeteniile sciților „de la Glabinitza, de la Dristra și din ținuturile învecinate“³⁴.

Informația este extrem de importantă. Dacă din VI, XIV, 1, rezultă că după înțelegerile făcute cu Tatos (Chalis) Sesthlav și Satzas, sciții „au rămas un timp liniștiți, au arat pământul și au semănat mei și grâu“, iată vedem, în textul citat mai înainte, că la vremea alianței cu Traulos, sciții aveau căpetenii la Glabinitza, Dristra și ținuturile vecine. Vicina nu mai este amintită, dar credem că se înglobează în „ținuturile învecinate“ ale Dristrei, din sudul Dunării. Încercarea de a identifica Glabinitza cu Vicina³⁵ ni se

---

28. *Alexiada*, VI, XIV, 1.

29. *Idem*, VI, IV.

30. Alexios I Comnenul a prigonit pe maniheeni. Anna Comnena face dese referiri la acest lucru (cf. *Alexiada* VI, II, 4; VI, IV,2).

31. *Alexiada*, VI, IV, 3.

32. *Ibidem*.

33. *Idem*, VI, IV, 4.

34. *Ibidem*.

pare un argument în plus.

Așadar, sciții ocupau ținuturile sudice ale Dobrogei.

După înfrângerea de la Scotinos și Hule³⁶, sciții „s-au retras pe malul Istrului și și-au așezat acolo tabăra”³⁷. Este evident că atunci când spune „pe malul Istrului”, Comnena are în vedere cetatea Dristrei și vecinele ei apropiate. Acest fapt reiese cu claritate din relatările ulterioare (Cf. cartea VII, III).

Pentru a stăvili atacurile scitice, bizantinii hotărâsc nimicirea lor. Locul ales pentru bătălia decisivă este cetatea Dristra, asupra căreia se îndreaptă atacuri dinspre vest de corăbiile lui Gheorghe Euphorebenos ce veneau pe Dunăre și dinspre sud-est de pedestrii și cavaleria bizantină, în frunte cu paleologul³⁸.

În fața iminenței pericolului, sciții încearcă să amâne confruntarea armată și trimit o solie la împăratul bizantin pentru a încheia pacea. Acesta însă se pare că a intuit viclenia parlamentarilor pseudopacifiști și nu admite tratarea păcii. El asediază curând Dristra, dar sciții se retrag pe acropolele ei și rezistă presiunilor armatei bizantine.³⁹

Tatos, căpetenia Dristrei⁴⁰, care luptă alături de sciți, pleacă să încheie alianță cu cumanii, pentru a veni în ajutorul sciților. Cumanii stăpâneau cetățile din sudul Moldovei. Ținutul de la vest la sud-est de Dristra era controlat de armatele bizantinilor. Acest fapt ne îndreptățește să credem că Tatos pleacă spre nord, nord-vest să încheie alianță cu cumanii. De remarcat că, mai înainte⁴¹, Tatos era în dușmănie cu ei. Aceasta se poate explica numai datorită alianței lui cu sciții, cei ce din cauza cumanilor trecuseră, cum am văzut, în sudul Dobrogei.

De ce nu precizează Comnena că Tatos a plecat să aducă întăriri militare din Vicina, dacă admitem ipoteza plasării ei la Isaccea sau altă localitate nord-dobrogeană?

Răspunsul nostru, bazat pe cele expuse până acum, este următorul:

---

35. P. Diaconu în *Kreposti X*, XV, vv. p. 501, nota 44. De curând, autorul ne-a informat însă că a renunțat la această identificare.

36. *Alexiada*, VII, I, 2.

37. *Idem*, VII, II, 1.

38. *Idem*, VII, II, 7.

39. *Idem*, VII, III, 2, sq.

40. *Idem*, VI, XIV, 1.

41. *Idem*, VI, XIV, 1.

pentru că Vicina nu se afla în nord. Vicinenii nu puteau coabita cu cumanii, căci cei de al doilea se aflau în dușmănie cu primii și, prin aceștia, și cu Tatos, aliatul sciților.

Cumanii, călăuziți de Tatos, ajung prea târziu la locul luptei. Sciții ieșiseră biruitori, capturaseră o mare pradă de război și luaseră mulți prizonieri⁴². Dar alianța mijlocită de Tatos s-a dovedit a fi fragilă, întrucât între triburile cumane și pecenege se naște un conflict generat de neînțelegerea survenită privind împărțirea pleanului, soldându-se cu o confruntare armată sângeroasă.

La cele spuse până acum dorim să mai adăugăm că Vicina nu putea fi pe una din gurile Dunării și nici în apropiere de acestea, deoarece Comnena știa că, în vremea sa, Dunărea care se numea „Danubius“, în sus spre izvoare, iar jos spre guri, „Istru“, se vărsa în Pontul Euxin „prin cinci guri“⁴³. Cu siguranță că fiica împăratului Alexios I Comnenul ar fi specificat dacă Vicina se afla aproape de gurile Dunării sau pe una din ele.

Din relatările istorice ale Annei Comnena, ne putem forma o imagine asupra localizării Vicinei. Vestita cetate bizantină trebuie căutată printre rămășițele arheologice de pe insula dunăreană Păcuiul lui Soare care, din păcate, este acoperită aproape integral de ape. Susținem acest lucru pe considerentele:

- Vicina se află nu departe de Dristra, pentru că sciții încheie alianță cu conducătorii acestor cetăți și drept urmare obțin încuviințarea să se așeze în sudul Dobrogei.

- În nord, nord-vest se aflau cumanii, vrăjmașii sciților. Este lesne de înțeles că în atare împrejurări sciții nu puteau duce tratative cu conducătorii unor cetăți nordice.

- Traulos nu putea intra în alianță cu sciții - aliații vicinenilor - dacă aceștia se aflau în nord, întrucât distanța dintre baza militară a lui Traulos (Beliatoba) și Vicina, plasată în nord, este foarte mare.

- Toate acțiunile din thema Paristrion relatate de Comnena se petrec în sudul Dobrogei, în părțile Dristrei și vecinătățile ei.

- Dacă Vicina se afla în nord, cu siguranță că Tatos, la vremea conflictului scito-bizantin, ar fi mers să aducă întăriri din această cetate. Comnena însă spune că Tatos a plecat să încheie alianță cu cumanii.

42. *Idem*, VII, V, 1.

43. *Idem*, VII, II, 7.

Cercetarea izvoarelor scrise trebuie continuată. Confruntarea acestor mărturii cu rezultatele cercetărilor arheologice va conduce la localizarea precisă a Vicinei. Considerăm că mărturiile de care dispunem în prezent sunt elocvente pentru a ne pronunța în vederea *localizării Vicinei la Păcuiul lui Soare*.

Pe această insulă dunăreană și-a durat existența Vicina timp de patru secole, ajungând la o înflorire deosebită până când, în urma evenimentelor care s-au succedat, locul ei a fost preluat în secolul al XV-lea, de către un alt oraș de pe Dunăre, de astă dată în nordul Dobrogei - Chilia bizantină⁴⁴.

---

44. Pr. Eugen Drăgoi, *Din nou despre Vicina*, în „Magazin istoric“, nr. 9 (162), septembrie, 1980, p. 64.